

исследование информационных материалов». Психологическое исследование информационных материалов в рамках нового направления отличается от традиционного психологического исследования материалов дела (как материализованных источников информации) специфичностью предмета и методов исследования. При психологическом исследовании информационных материалов объектом исследования является информационный материал и источники информации о коммуникативных действиях участников коммуникации и коммуникативной ситуации, которые содержат сведения об устанавливаемых обстоятельствах и поступают к эксперту для производства этого вида судебной экспертизы, а не психическая деятельность подэкспертного лица. Предметом судебной психологической экспертизы информационных материалов является установление с помощью специальных знаний и практических навыков эксперта в области психологии путём исследования представленных на исследование объектов, фактических данных об особенностях информационного материала, в том числе его психологической направленности, имеющих юридическое значение и влекущих определённые правовые последствия. В рамках нового направления судебной психологической экспертизы в настоящее время выделены несколько видов, каждый из которых имеет свой видовой объект и предмет исследования в рамках общеродовых объекта и предмета [5—8]. В частности, психологическую экспертизу информационных материалов назначают по таким категориям дел, как дела о преступлениях экстремистской направленности (ст. 280, 282 УК РФ и др.), дела о совершении действий сексуального характера и развратных действий с помощью ТКС «Интернет» (ст. 132, 135 УК РФ), дела о склонении к совершению самоубийства или содействию в его совершении (ст. 110.1 УК РФ), а также дела об организации деятельности, направленной на побуждение граждан к совершению самоубийства (ст. 110.2 УК РФ), дела о распространении информации, причиняющей вред здоровью несовершеннолетних (Федеральный закон от 29.12.2010 г. № 436-ФЗ «О защите детей от информации, причиняющей вред их здоровью и развитию») и т. д. [8, 9].

Список использованных источников

1. Основы судебной экспертизы. Ч. 1. Общая теория. Москва : ФЦСЭ, 1997. С. 166.
2. Сафуанов Ф. С. Судебно-психологическая экспертиза : учеб. для академ. бакалавриата. Москва : Изд-во Юрайт, 2016. 421 с.
3. Сафуанов Ф. С. Как построить предметный вид судебно-психологической экспертизы. Психология и право. 2017. Т. 7. № 1. С. 220—239. DOI: 10.17759/psylaw.2017070118 (дата обращения: 18.02.2021).
4. ГОСТ Р 57344-2016. Судебно-психологическая экспертиза. Термины и определения // Каталог национальных стандартов. URL: <https://www.gost.ru/portal/gost/home/standarts/catalognational> (дата обращения: 18.02.2021).
5. Гагина О. В., Кузнецов В. О., Секераж Т. Н. Психолого-лингвистическое исследование видеозаписи допроса: проблемы и возможные пути их решения. Психология и право. 2015. Т. 5. № 2. С. 93—104. DOI: 10.17759/psylaw.2015100207 (дата обращения: 18.02.2021).
6. Кукушкина О. В., Сафонова Ю. А., Секераж Т. Н. Методика проведения психолого-лингвистической экспертизы материалов по делам, связанным с противодействием экстремизму и терроризму. Москва : ФБУ ФЦСЭ при Минюсте России, 2014. 96 с.
7. Сафуанов Ф. С., Секераж Т. Н. Деятельность, направленная на побуждение детей к суицидальному поведению: возможности судебно-психологической экспертизы. Психология и право. 2017. Т. 7. № 2. С. 33—45. DOI: 10.17759/psylaw.2017060203 (дата обращения: 18.02.2021).
8. Смирнова С. А., Секераж Т. Н., Кузнецов В. О. Междисциплинарные исследования в судебно-экспертных учреждениях Минюста России: актуальные направления лингвистической и психологической экспертизы. Теория и практика судебной экспертизы. 2017. № 12 (4). С. 6—11. DOI: <https://doi.org/10.30764/1819-2785-2017-12-4-106-109> (дата обращения: 18.02.2021).
9. Секераж Т. Н., Кузнецов В. О. Комплексная судебная психолого-лингвистическая экспертиза: формы, виды, перспективы развития. Теория и практика судебной экспертизы. 2016. № 4 (44). С. 98—107.
10. Секераж Т. Н. Судебно-психологические аспекты понятия «провокация» в уголовном процессе. Теория и практика судебной экспертизы. 2020. № 15 (3). С. 19—33. DOI: <https://doi.org/10.30764/1819-2785-2020-3-19-33> (дата обращения: 18.02.2021).

О. О. Сидоренко,

старший судебный эксперт Сумського НДЕКЦ МВС України, м. Суми, Україна,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8427-7335>, e-mail: olegg.sidorenko@gmail.com

ОКРЕМІ ПИТАННЯ, ЩО ВИНΙΚАЮТЬ ПІД ЧАС ВИЗНАЧЕННЯ ОБСЯГІВ БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНИХ РОБІТ

Анотація. Розглянуто проблемні питання, пов'язані із визначенням обсягів фактично виконаних будівельно-монтажних робіт під час проведення судової будівельно-технічної експертизи у разі невизначеності окремих будівельних норм.

Ключові слова: приховані роботи, будівництво, капітальний ремонт, реконструкція.

Abstract. Problematic issues are related to determination of the amount of actually performed construction and assembly works while forensic structural engineering examination, due to uncertainty of certain building regulations.

Keywords: hidden works, construction, major maintenance, reconstruction.

Аннотация. Рассмотрены проблемные вопросы, связанные с определением объемов фактически выполненных строительно-монтажных работ при проведении судебной строительно-технической экспертизы в случае неопределённости отдельных строительных норм.

Ключевые слова: скрытые работы, строительство, капитальный ремонт, реконструкция.

Останнім часом збільшується кількість судових будівельно-технічних експертиз щодо правопорушень,

пов'язаних із визначенням обсягів будівельних робіт, виконаних підрядними організаціями. Під час проведення судових будівельно-технічних експертиз, пов'язаних із цими питаннями, перед судовим експертом постає нелегке завдання: визначити обсяги будівельно-монтажних робіт, зазначених в актах форми № КБ-2в. Складність полягає в тому, що під час проведення експертизи будівельно-монтажні роботи вже завершено, а об'єкт, на якому проводились роботи, здано в експлуатацію. Тобто значна частина будівельно-монтажних робіт є прихованою і під час візуально-інструментального огляду без часткового або повного руйнування її не можна оглянути. Отже, для проведення огляду прихованих робіт відповідно до Інструкції з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, затвердженої наказом МВС України від 17.07.2017 р. № 591 [3], «якщо під час проведення судової експертизи або експертного дослідження об'єкт дослідження може бути пошкоджений або знищений, документ про призначення має містити дозвіл на його пошкодження або знищення, зміну стану чи властивостей. У разі відсутності такого дозволу експерт, якому доручено виконання судової експертизи або експертного дослідження, заявляє клопотання експерта (додаток 3), яке разом із супровідним листом (додаток 4) надсилається ініціатору» (п. 7). Зважаючи на це, під час проведення будівельно-технічної експертизи дозвіл на огляд прихованих робіт надають не завжди, а в деяких випадках фізично не можуть надати. Це пов'язано з тим, що відкриття прихованих робіт для надання візуально-інструментального огляду може призвести до повного або часткового руйнування будівельних конструкцій, як наслідок — до аварійності або непридатності до подальшої експлуатації об'єкта будівництва, залежно від категорії відповідальності конструкції. Окрім того, роботи з капітального ремонту (реконструкції), за своєю сутністю, є сукупністю робіт на об'єкті будівництва, уведеному в експлуатацію. Під час виконання таких видів будівництва (капітального ремонту / реконструкції) завжди виникає необхідність у демонтажних роботах, оскільки їх передбачено технологічним циклом ведення будівництва і вони загалом належать до підготовчих робіт будівельного майданчика. На дату проведення судової експертизи такі роботи фактично не можуть бути виміряні й оглянуті. Розглянемо докладніше, чим є приховані роботи відповідно до ДБН А.3.1-5:2016 «Організація будівельного виробництва» [1]. Приховані роботи — це будівельні роботи, результати яких закриваються подальшими роботами і потребують перед цим підтвердження їх відповідності вимогам проектно-ї документації. Тобто роботи, виконання яких не може бути перевірене в натурі під час здачі в експлуатацію готових будівель і споруд. До таких робіт належать роботи, пов'язані з пониженням рівня ґрунтових вод, земляні роботи, залізобетонні роботи, за умови монтажу металевих і дерев'яних конструкцій — закладання металевих балок, прогонів, колон, антикорозійні заходи, просочення деревини з метою захисту від гниття та вогнезахисту дерев'яних конструкцій; роботи із влаштування нижніх шарів рулонних покриттів та ін.

Відповідно до п. 8.4.3.1 ДБН А.3.1-5:2016 [1, с. 10] «приймання прихованих робіт здійснюється безпосередньо перед виконанням наступних робіт, які їх закривають, про що складається акт за формою, наведеною у додатку В». Тобто будівельна організація надає приховані роботи до огляду і приймання до їх закриття, про що складають акт на закриття прихованих робіт. Акт на закриття прихованих робіт — це офіційний документ, який складають після приймання представниками підрядника, замовника й авторського нагляду виконаних будівельно-монтажних робіт, що будуть приховані подальшими роботами. Він свідчить про те, що ці роботи виконано в належній якості та вони відповідають розробленим проектним рішенням. Водночас закриття демонтажних робіт не врегульовано державними будівельними нормами, але їх також можна назвати прихованими роботами.

Проблема полягає в тому, що дуже часто під час формування актів на закриття прихованих робіт та іншої виробничої документації підрядна організація неповною мірою відображає всі приховані роботи. Окрім того, така ситуація може виникати через те, що в державних будівельних нормах відсутній чіткий обов'язковий перелік видів будівельно-монтажних робіт, на які необхідно складати акти на закриття прихованих робіт або акти проміжного прийняття відповідальних конструкцій, а перелік, наведений у Додатку Н ДБН А.3.1-5:2016 [1, с. 42], має довідковий характер і не є обов'язковим. Також відповідно до п. 8.4.3.3 згаданого вище ДБН [1, с. 11] «перелік прихованих робіт та відповідальних конструкцій на конкретному об'єкті будівництва, для яких необхідне складання актів, наводиться у робочій документації». Тобто відповідно до цього пункту будівельних норм перелік робіт, на які необхідно складати такі акти, визначено ще на стадії розроблення проектно-ї документації. Склад і зміст проектно-ї документації визначають на основі ДБН А.2.2-3:2014 [2] відповідно до переліку, наведеному в додатках В—Ж [2, с. 20], на конкретний розділ проектно-ї документації, які також мають довідковий характер і не є обов'язковими. Окрім того, у ДБН А.2.2-3:2014 [2] відсутні роз'яснення щодо належності до проектно-ї документації розділу «Перелік прихованих робіт та відповідальних конструкцій на об'єкті будівництва, для яких необхідне складання актів».

Отже, наведене вище й експертна практика свідчать про те, що через відсутність чіткої визначеності в будівельних нормах переліку робіт, на які обов'язково необхідно складати акти на закриття прихованих робіт або акти проміжного прийняття відповідальних конструкцій, підрядні організації під час виконання будівельно-монтажних робіт не завжди складають акти на всі види таких робіт. Окрім того, обумовлена форма актів на закриття прихованих робіт та актів проміжного прийняття відповідальних конструкцій, яка за ДБН А.3.1-5:2016 [1, с. 31—34] є обов'язковою, не передбачає зазначення в них фактичного обсягу виконаних робіт, а лише відповідності проектно-ї документації. Також слід зазначити, що розробляти проектно-ї документацію за класом наслідків «СС1 незначні наслідки» (особливо на капітальний ремонт)

можна лише на кошторисну частину. На підставі викладеного вище можна дійти висновку: під час проведення судової будівельно-технічної експертизи судовий експерт не завжди має змогу визначити на об'єкті дослідження обсяги виконаних прихованих будівельних робіт і саме їх фактичне виконання. Тому дослідження цієї проблематики є актуальним у теорії та практиці судової експертизи, пов'язаної із визначенням підрядною організацією виконаних будівельних робіт, які є прихованими. Зважаючи на невизначеність окремих норм, необхідно розробити чіткий перелік прихованих робіт, на які обов'язково необхідно складати акти на закриття прихованих робіт та акти проміжного прийняття відповідальних конструкцій, обов'язково зазначаючи їхні фактичні геометричні розміри, обсяги виконаних робіт, місця їх виконання із прив'язкою до проектної документації або (за відсутності

розроблення графічних креслень) до технічного паспорту чи розроблення виконавчої схеми, яка може бути додатком до акту, тощо.

Список використаних джерел

1. ДБН А.3.1-5:2016. Організація будівельного виробництва : затв. наказом Мінрегіонрозвитку та ЖКГ України від 05.05.2016 р. № 115. [Чин. від 2017-01-01]. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 46 с.
2. ДБН А.2.2-3:2014. Склад та зміст проектної документації на будівництво : затв. наказом Мінрегіонрозвитку та ЖКГ України від 04.06.2014 р. № 163. [Чин. від 2014-10-01]. Київ : УкрНДНЦ, 2014. 25 с.
3. Про затвердження Інструкції з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України : наказ МВС України від 17.07.2017 р. № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17> (дата звернення: 26.02.2021).

О. О. Сирота,

завідувач відділу Миколаївського НДЕКЦ МВС України, м. Миколаїв, Україна,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9801-3138>, e-mail: 714570@ukr.net

ВСТАНОВЛЕННЯ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ ФІТНЕС-БРАСЛЕТІВ XIAOMI MI BAND 5

Анотація. Розглянуто різноманітні способи встановлення справжності фітнес-браслета XIAOMI MI BAND 5, що дає змогу правильно встановити ринкову вартість товару.

Ключові слова: фітнес-браслет, гаджет, ринкова вартість, бренд, XIAOMI MI BAND 5.

Abstract. Various ways to establish the authenticity of the XIAOMI MI BAND 5 fitness bracelet are considered, which allows you to properly establish the market value of the product.

Keywords: fitness bracelet, gadget, market value, brand, XIAOMI MI BAND 5.

Аннотация. Рассмотрены различные способы установления подлинности фитнес-браслета XIAOMI MI BAND 5, что позволяет правильно установить рыночную стоимость товара.

Ключевые слова: фитнес-браслет, гаджет, рыночная стоимость, бренд, XIAOMI MI BAND 5.

Товари, які користуються підвищеним попитом, зазвичай коштують не дешево. Саме це спонукає підробляти вказану продукцію та реалізовувати за меншу вартість. Підробляючи товар з метою зменшення вартості, використовують менш якісні матеріали та роблять товар менш функціональним. Вказані фактори та інформація, зазначена на товарі, надають можливість аналізувати його справжність.

Фітнес-браслет — це важлива річ у житті сучасних людей. Завдяки йому можливо без проблем слідкувати за своїм самопочуттям, калоріями, сном, кроками, через програму на телефоні керувати іншими параметрами.

Mi Band 5 є одним із найбільш популярних фітнес-трекерів. Встановлення його оригінальності дуже важливо для правильного визначення ринкової вартості. Наприклад, новий неоригінальний трекер коштує 150—300 грн, тоді як оригінал на офіційному сайті <https://www.xiaomi.ua> (станом на 11.02.2020) — 959 грн.

Відрізнити Mi Band 5 від підробки є найважливішим питанням товарознавчої експертизи щодо встановлення

його ринкової вартості. Через поширення підпільного виробництва в продажу нерідко зустрічаються фальшивки, які не виконують функції, заявлені офіційним виробником, і швидко виходять з ладу.

Розглянемо способи перевірки браслета п'ятого покоління на справжність. У першу чергу різницю оригіналу й підробки визначають за дизайном, враховуючи вигляд не тільки ремінця з капсулою, а й упаковки разом із комплектуючими. Розглянемо основні особливості справжніх пристроїв, які без проблем можливо визначити візуально, — коробку та комплектацію.

Оригінал фітнес-браслета Mi Band 5 поставляють у картонній коробці. Всередині неї знаходяться кілька окремих елементів: капсула; чорний ремінець; зарядний кабель; інструкція у вигляді книжечки. В оригіналах всі зазначені складові упаковують в окремі поліетиленові пакети, що забезпечує їхню цілісність після прибуття на місце продажу. У підробках комплектуючі зазвичай лежать без додаткового захисту.

Зовні коробку оригінального Mi Band 5 виконано в чорному кольорі, попереду — глянсове зображення гаджета разом із номером версії та брендовим логотипом. На відміну від оригіналу, коробка фальшивки може мати інший дизайн або близький до оригіналу. Використання чужого бренду в Китаї заборонено, але використовувати схожість дизайну можливо. Основним відмінником від підробки буде відсутність позначень «MI», використання більш дешевих фарбових матеріалів, що не створює ефекту переливання кольорів на цифрі 5 та інформаційних позначеннях збоку. Крім того, недобросовісні продавці нерідко продають покупцям пристрій і комплектуючі без коробки — у такому вигляді справжній виробник ніяк не міг випустити цей продукт.

Наступне, в чому має сенс шукати відмінності, — це зовнішній вигляд кабелю для поповнення енергії пристрою. Для п'ятого покоління трекерів передбачено магнітну зарядку, що дає змогу не витягувати капсулу з ремінця, коли батарея сяде.